

AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL (1939-1945)

CAUZE:

- instaurarea regimurilor totalitare
- nemulțumirea creată în Germania de prevederile Tratatului de la Versailles
- revizionismul
- conciliatorismul Franței și Marii Britanii față de Germania
- necesitatea cuceririi „spațiului vital” – Germania, Japonia, Italia
- incapacitatea Ligii/Societății Națiunilor de a stopa războiul
- conflictul ideologic dintre democrație și totalitarism.

VICTORIILE AXEI (1939-1942)

- 1 septembrie 1939- Germania invadează Polonia fără declarație de război.
  - 3 septembrie – Marea Britanie și Franța declară război Germaniei. La 17 septembrie Polonia este atacată și de URSS, înfrântă și împărțită între cei doi agresori.
  - „războiul ciudat” (sept. 1939- mai 1940)- Marea Britanie și Franța, deși în stare de război cu Germania, nu întreprind acțiuni militare.
  - noiembrie 1939-martie 1940 – „războiul de iarnă” purtat între URSS și Finlanda.
  - aprilie 1940- germanii ocupă Danemarca și Norvegia
  - 10 mai 1940- unități ale **Wehrmacht-ului (armata germană)** invadează Olanda, Belgia și Franța. Olandezii și belgienii capitulează rapid. Cu sprijin englez, francezii rezistă până în iunie. Corpul Expediționar Britanic și un mare număr de francezi sunt încercuiți pe plaja de la Dunkerque, dar vor fi evacuați cu succes spre Anglia.
  - 22 iunie 1940- Franța semnează armistițiul la Rhetondes.
  - ocupație germană: • Olanda, Belgia, nordul, centrul, vestul Franței
• Franța Liberă – sudul și coloniile –intră sub conducerea guvernului-marionetă condus de mareșalul Petain, cu sediul la Vichy.
  - succesele Wehrmacht-ului au la bază superioritatea tehnică și tactica „războiului - fulger” (Blitzkrieg).
- Anglia:
- continuă lupta împotriva Germaniei
  - devine sediul guvernelor în exil ale statelor ocupate de germani
  - „bătălia Angliei” – august-octombrie 1940 ⇒ bătălie aeriană câștigată de englezi; campania de bombardamente germane asupra Angliei eșuează.
  - la sfârșitul anului 1940 primul ministru britanic Winston Churchill trimite trupele disponibile în N Africii, împotriva italienilor⇒ a doua mare victorie britanică⇒ Hitler trimite în ajutorul italienilor Afrikakorps sub conducerea generalului Erwin Rommel.
  - deși SUA nu se implică în război, Congresul votează două legi (*împrumut/închiriere; plătește și ia*) care permit Angliei să se doteze cu material militar american.
  - aprilie 1941- pentru a-și asigura flancul sudic germanii ocupă Grecia și Iugoslavia.
  - 22 iunie 1941- Operațiunea Barbarossa- invadarea URSS de către Germania și aliații săi: România, Ungaria, Finlanda⇒ până în octombrie trupele Axei ocupă V Uniunii Sovietice; ajung în fața orașelor Leningrad și Moscova.
  - venirea iernii paralizează ofensiva germană și permite lui Stalin să pregătească defensivă:
    - › transferă uzinele de armament la E de M-ții Urali
    - › aduce trupe proaspete din Siberia
  - 8 decembrie 1941- japonezii atacă baza navală americană de la Pearl Harbor (Hawaii):
    - ⇒ anihilează flota americană din Pacific
    - ⇒ determină intrarea SUA împotriva Axei
    - ⇒ cuceresc rapid : Hong Kong, Filipine, Singapore, Indonezia, Malaezia, Birmania, Thailanda, atolii din Centrul Pacificului

⇒ războiul se extinde la nivel mondial: teatrele de operațiuni din Oc. Atlantic, Africa, Asia, Oc. Pacific și Indian.

- în urma operațiunilor militare victorioase se constituie imperiile Axei:

⇒ Al III-lea Reich – cea mai mare parte a Europei + URSS

⇒ Marea Asie japoneză / *sfera de coproșperitate asiatică*

COTITURA (1942-1943)

1. frontul din Pacific – americanii obțin 2 mari victorii: > Midway (iunie 1942)
> Guadalcanal (august 1942) ⇒ ofensiva japoneză este oprită.

2. N Africii - britanicii obțin superioritate numerică și în armament ⇒ El – Alamein (oct. 1942) - trupele Axei sunt înfrânte.

- 8 noiembrie 1942 – *Operațiunea Torch* - debarcarea anglo-americană ⇒ germanii sunt obligați să se retragă din Africa.

C.VICTORIA NAȚIUNILOR UNITE (1943 - 1945)

- iulie 1943 are loc debarcarea Aliatilor în Sicilia

- septembrie 1943 Aliții debarcă în Italia. Mussolini este înlăturat, iar la 3 septembrie noua conducere semnează capitularea necondiționată. Germanii ocupă centrul și nordul peninsulei, unde vor rezista ofensivei aliate până la începutul lui 1945.

- 6 iunie 1944 se declanșează *Operațiunea Overlord* => debarcarea anglo-americană în Normandia (Franța). Germanii sunt înfrânți și la 26 august este eliberat Parisul.

- pentru a întârzia invadarea Germaniei de Aliți, Hitler ordonă folosirea unor arme noi (bombele zburătoare V1 și rachetele V2) și declanșarea unei ofensive în M-ții Ardeni (decembrie '44- ianuarie '45) ⇒ eșec.

- pe frontul de Est germanii încearcă să recâștige inițiativa strategică printr-o contraofensivă puternică declanșată la Kursk (iulie 1943). Armata Roșie obține o nouă mare victorie și de acum înainte se va afla permanent în ofensivă, obligându-i pe germani să se retragă aprox. 400 km. Până în august 1944 sovieticii își eliberează teritoriul național și intră în Polonia, România și Bulgaria.

- la sfârșitul lui 1944 Aliții se află la frontierele Germaniei, iar la începutul lui aprilie 1945 dau asaltul final.

- 30 aprilie 1945 Hitler se sinucide, iar **7-9 mai Germania capitulează** => **războiul din Europa se încheie.**

Înfrângerea Japoniei

- americanii elimină supremația japoneză din Pacific în urma victoriilor din bătălia Marianelor și de la Leyte. Până în ianuarie '45 recuceresc Insulele Filipine, Solomon, Mariane. Ocupă Iwo Jima și Okinawa și amenință arhipelagul nipon. La 6 și 9 august 1945 asupra orașelor Hiroshima și Nagasaki sunt lansate primele bombe atomice din lume. **La 2 septembrie 1945 Japonia capitulează.**

CONFERINȚELE INTERALIAȚE

Conferința de la Teheran (octombrie 1943)

- a fost prima întâlnire a „celor trei mari”: Churchill, Roosevelt și Stalin

- hotărâri:

- deschiderea unui nou front în Franța
- Germania va fi ocupată, dezmembrată și slăbită economic
- s-a luat în discuție viitorul statut al Poloniei

Conferințele de la Ialta și Potsdam

1. Ialta (5-11 februarie 1945)

- constituirea O.N.U., Franța va fi a IV-a putere de ocupație
- fiecare dintre cele 4 puteri de ocupație a Germaniei trebuie să asigure denazificarea și să organizeze alegeri libere.

2. Potsdam (iulie 1945)

- angajarea sovieticilor împotriva Japoniei
- S.U.A. își rezervă dreptul de a hotărî soarta Japoniei
- statutul Europei centrale, viitorul imperiilor coloniale, navigația în apele internaționale